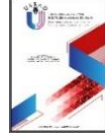

USBAD Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi -
International Journal of Social Sciences Academy, Yıl 5, Year
5, Sayı 12, Issue 12, Ağustos 2023, August 2023
e issn: 2687-2641

AHMET HAMDİ TANPINAR'IN ESERLERİ ÜZERİNE HAZIRLANMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZLERE META-ANALİZ BİR BAKIŞ

META-ANALYSIS OVERVIEW OF GRADUATE THESIS ON AHMET HAMDİ
TANPINAR'S WORKS

Galip ÇAĞLAYAN

Yüksek Lisans Öğrencisi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Bölümü,
Kırıkkale Üniversitesi,
Kırıkkale/Türkiye.

Graduate Student, Institute of Social Sciences, Department of Turkish Education,
Kırıkkale University,
Kırıkkale/Turkiye.

galipcaglayan465@gmail.com

ORCID ID: 0000-0001-5791-2201

Makale bilgisi | Article Information

DOI: 10.47994/usbad.1243827

Makale Türü / Article Type: Araştırma Makalesi / Research Article

Geliş Tarihi / Date Received: 28.01.2023

Kabul Tarihi / Date Accepted: 02.06.2023

Yayın Tarihi / Date Published: 20.08.2023

Yayın Sezonu / Pub Date Season: Ağustos / August

Bu Makaleye Atıf İçin / To Cite This Article: Çağlayan, G. (2023). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Eserleri Üzerine Hazırlanmış Lisansüstü Tezlere Meta-Analiz Bir Bakış. *USBAD Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi* 5(12), 351-376.

İntihal: Bu makale intihal.net yazılımınca taranmıştır. İntihal tespit edilmemiştir.

Plagiarism: This article has been scanned by intihal.net. No plagiarism detected.

İletişim: Web: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/usbad>
mail: usbaddergi@gmail.com

Öz: Tanpınar, ortaya koyduğu çeşitli eserlerle Türk edebiyatına birçok yönden katkı sağlamış bir şahsiyettir. Şairliği, yazarlığı, eleştirmenliği ve edebiyat tarihçiliği gibi birçok niteliği kendinde barındıran Tanpınar, eserleri vasıtasıyla edebiyat sahasında çok yönlülüğünü ispatlamıştır. Bundan kaynaklı olarak da Türk edebiyatına kazandırdığı eserleri pek çok araştırmacı tarafından çalışmalara konu olmuştur. Bu çalışmanın amacı da Tanpınar'ın eserleri üzerine 2000 – 2022 yılları arasında yazılmış lisansüstü tezler meta-analiz bir yaklaşımla bakıp bu tezleri yıllara göre dağılımına, enstitü türüne, üniversiteye, tez türüne, tez konularına ve üzerine en çok çalışılan eserlerin türlere göre sınıflandırmasını yapmak ve bu sınıflandırma çerçevesinde değerlendirmede bulunmaktır. Çalışmada nitel araştırma türüne uygun olarak doküman incelemesi kullanılmıştır. Araştırmanın veri toplama sürecinde YÖK'ün ulusal veri tabanı kullanılarak 125 lisansüstü tez belirlenen temalar çerçevesinde kodlanmıştır. Daha sonra bu verilerin frekans ve yüzdelerini göstermek için her bir başlık tablo hâlinde sunulmuştur. Elde edilen bu bulgular neticesinde Tanpınar'ın eserleri üzerinde yapılan lisansüstü tezlerin sosyal bilimler bünyesinde daha çok yürütüldüğü, en çok tez çalışmalarının İstanbul Üniversitesinde üretildiği, araştırmacıların üzerinde çalıştıkları eserlerin çoğunluğunu anlatmaya dayalı edebî türlerin oluşturduğu, yüksek lisans tez çalışmalarının daha çok dil bilimsel yapı ve unsurların incelenmesi üzerine yazıldığı, doktora tez çalışmalarının ise daha çok eserlerin farklı sanatçıların eserleriyle karşılaştırması sonucu oluşan ortak öğelerin incelenmesi konusunda ele alındığı görülmüş ve doktora tezlerinin konu olarak yüksek lisans tezlerine göre sınırlı ve az sayıda olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tanpınar, Sanat Anlayışı, Lisansüstü Tezler

Abstract: Tanpınar is a person who has contributed to Turkish literature in many ways with his various works. Tanpınar, who has many qualities such as poet, writer, critic and literary historian, has proved his versatility in the field of literature through his works. As a result of this, his works that he brought to Turkish literature have been the subject of studies by many researchers. The aim of this study is to look at the postgraduate theses written on Tanpınar's works between 2000 and 2022 with a meta-analysis approach and to classify these theses according to the distribution of these theses according to years, type of institute, university, thesis type, thesis topics and genres of the most studied works and to make an evaluation within the framework of this classification. In the study, document analysis was used in accordance with the qualitative research type. In the data collection process of the study, 125 postgraduate theses were coded within the framework of the determined themes using the national database of YÖK. Then, each title was presented in a table to show the frequencies and percentages of these data. As a result of these findings, it was seen that postgraduate theses on Tanpınar's works were mostly carried out within the social sciences, most of the thesis studies were produced at Istanbul University, the majority of the works studied by the researchers consisted of literary genres based on narration, master's thesis studies were mostly written on the examination of grammatical structure and elements, doctoral thesis studies were mostly focused on the examination of common elements formed as a result of the comparison of the works with the works of different artists, and it was determined that doctoral theses were limited and fewer in terms of subject compared to master's theses.

Key Words: Tanpınar, Concept of Art, Graduate Theses

Giriş

Modern Türk edebiyatında birçok yönüyle bilinen Tanpınar, ortaya koyduğu eserler vasıtasıyla edebiyatta derin izler bırakan Cumhuriyet Dönemi önemli şahsiyetlerden biridir. Tanpınar; şairliğiyle, yazarlığıyla, edebiyat tarihçiliği ve edebiyat tenkitçiliğiyle tanınmış ve bu nitelikler düzleminde çeşitli başarılı eserler ortaya koymuştur. Onun eserleriyle yarattığı bu başarı, birçok araştırmaya konu olmasını sağlamış ve literatürde genişçe yer bulmasının yolunu açmıştır.

Kendisinin hayat serüvenine bakıldığında Tanpınar, 23 Haziran 1901 senesinde İstanbul'da dünyaya gelmiştir. Şairin annesi Nesibe Hanım Trabzonlu bir hanımefendiyken babası Hüseyin Fikri Bey kadılık ve naiplik görevleri münasebetiyle birçok il değiştirmiş ve son olarak görevi gereği Antalya'da bulunmuş ve burada emekliye ayrılmıştır (TDV İslam Ansiklopedisi: 567-570). Tanpınar, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesini 1923 yılında bitirmiş, Ankara, Konya gibi başlıca illerde çeşitli dersler vermiştir. 1933 senesine gelindiğinde İstanbul Kadıköy'de bir lisede edebiyat öğretmenliği yaparak geçiren şair eğitim serüvenin 1939 yılında ise profesör unvanını alarak İstanbul Üniversitesinde çalışmalar yapmıştır. Şairin sanat algısının oluşmasında ve gelişmesinde Türk edebiyat sahasında hocası olan Yahya Kemal Beyatlı ve Ahmet Haşım gibi isimler özellikle etkili olurken dünya edebiyatı sahasında ise sanatı ve güzelliği daima ön plana çıkaran Paul Valery ve Marcel Proust şaire birçok yönde etki eden başlıca isimler olmuştur. Şair, edebiyat sahasında ismini *Musul Akşamları* şiirini yayımlamasıyla duyurmaya başlamış ve bunun yanında mecmua, ülkü, varlık gibi birçok dergide diğer şiirlerini yayımlamayı sürdürmüştür (Kaliç, 2012). Şiirlerinin estetiğini kurgularken birçok tema içerisinde farklı imgelerle okuyucuya duyularını aksettiren şair, bilhassa rüya, zaman gibi kavramlara ayrı bir önem vererek bunu şiirlerinde sıklıkla dile getirmiştir. Bu kavramlar üzerine oturtulmuş bu anlayışın örneklerini Bursa'da Zaman ve Ne İçindeyim Zamanın şiirlerinde görmek mümkündür. Nazımda olan etkililiği onun şiir kulvarında sesini duyurmasını sağlasa da 1944 yılında ülkü dergisinde ilk romanı olan Mahur Beste'yi yayımlamıştır. Böylelikle sadece nazımda değil aynı zamanda nesirde de ne denli etkili olduğunu göstermeye çalışmış ve bu kulvarda ilk somut adımını atmıştır. Yaşamını nazım ve nesir türlerde eserler ortaya koyarak sürdüren şair 23 Ocak 1962 tarihine gelindiğinde yaşadığı rahatsızlıktan dolayı yaşamını yitirmiştir (Kaliç, 2012).

Tanpınar'ın Sanat Anlayışı

Tanpınar'ın sanat anlayışını geniş bir çerçevede değerlendirmek yanlış bir hususiyet olmayacaktır. Şiir, roman, deneme, eleştiri, inceleme ve araştırma yazıları gibi pek çok alanda ele aldığı eserler onun sanat anlayışının bu çerçevede genişlemesindeki temel faktördür. Şair, yazdığı bu türler vasıtasıyla birçok tespite giderek bu düşüncelerini, duyularını okuyuculara yansıtmıştır. Kendini yazarlıktan ziyade şair olarak tanımlayan Tanpınar, şiir üzerindeki sanatını özellikle *Antalyalı Genç Kıza Mektup* eserinde dile getirmiş ve şiire olan tutumunu somut bir anlayıştan ziyade soyutluk penceresinden girerek şiirde derin ve mistik bir hava sunmak istemiştir. Şiirin saf bir anlayışla ele alındığını ve bunun için izahı kabul olmayan âdeta düşüncelerin imkânsız tarafını ele almıştır. Şiirlerinde özellikle sıklıkla kullandığı bazı imgeler okuyucularda çeşitli çağırımlar bırakması açısından son derece önemli bir etkidir. Sıklıkla kullandığı rüya ve zaman kavramı şiir estetiğinin kurulmasındaki temel imgelerden birkaçıdır. Valery'nin rüyalarını kaleme dökmek isteyen kişi, uyanık bir durumda olması anlayışından etkilenerek rüyaların böyle bir hâl ile ele alınması gerektiğine inanmıştır (Tanpınar, 2005: 34). Şair için mükemmeliyet, şiir sanatını bilmekten geçer. Bu da sözün etkililiğini gerektirir. Musikiyle, ahenkle buluşan böyle bir yapı da kendini mükemmel bir

şekilde tarif edecektir. Nitekim "şiirden anladığımız anlam, sözcüklerin terkiibinden oluşan ahenk, uyum vs. araçlarla alelade dil ile beyanı kabil olmayan hislerimizi, duyularımızı, deruni hâllerimizi ifade eden ve bu yönüyle de bizlerde bir efsunu yaratan bir sanattır" sözü bunu kanıtlar niteliktedir (Tanpınar, 2005: 16). Ayrıca şiir muhtevastındaki bu derinliğin tek başına yeterli olmayacağını dile getiren şair, bu yeterliliğin dış yapı unsurlarının muhtevayla bütünlük arz edecek şekilde kendine yer edinmesinden geçtiğini söylemektedir. Şiirin mimarisini oluşturan biçimsel unsurların da göz ardı edilmeyecek kadar önemli olduğu şairin gözünden kaçmamış ve şekle inandığını onu ararken âdeta kendini bulduğunu ifade etmiştir (Tanpınar, 2005: 17). Tanpınar'ın şiire olan bu duruşu nesir türlerine de aynı canlılığı katmıştır. Çünkü onun şiirlerinde sıklıkla dile getirdiği zaman kavramı burada da karşımıza çıkmaktadır. Huzur, Mahur Beste, Sahnenin Dışındakiler romanları ile Erzurumlu Tahsin hikâyesinde zaman kavramı tekniğin kurgulanması açısından son derece hassas bir şekilde ele alınmıştır. Huzur eserinde olay kurgusunun yirmi dört saatlik bir süreyle ele alınması ve bu süre zarfında kahramanların geriye dönüş serüvenleri zaman kavramının bu tekniğin oluşmasındaki etkisi görülebilmektedir. Saatleri Ayarlama Enstitüsü'nde de zamanı metafor olarak kullanmış ve bunu okuyucuya aksettirmiştir. Bununla beraber şair roman ve hikâyecilik yönüyle yakın tarihe ayna olmuş ve buna kayıtsız kalmayarak bu türlerindeki çerçeveyi sınırlandırmaktan ziyade geniş tutmayı tercih etmiştir (TDV İslam Ansiklopedisi: 567-570). Şairin Türk edebiyat sahasında şahsiyetinin şekillenmesinde bir edebiyat tarihçiliği ve tenkitçiliği anlayışının da olduğu yukarıda dile getirilmiştir. Onun edebiyat ile ilgili düşüncelerini içeren *XIX. Asır Türk Edebiyatı Tarihi* zengin muhtevasıyla bir derya oluşturmaktadır. Bütün bunlarla beraber bazı şehirlerin (Ankara, Erzurum, Konya, İstanbul, Bursa) monografisini ele aldığı *Beş Şehir* adlı eseri tarihî ve kültürel birikimin içinde yoğrulduğu mihenk eserlerdendir. Eserlerini farklı yaklaşımlarla ele alan sanatçı bilinçaltı ve psikolojik öğelere ayrıca vurgu yapmıştır. Sadece bireysel bir tavırdan ziyade toplumsal olguyu da eserlerinde ortaya koyan sanatçı bu özelliğiyle kurgusunu şekillendirmiştir.

Çalışmanın Amacı

Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserleri üzerine 2000 – 2022 yılları arasında yazılmış lisansüstü tezler meta-analiz bir yaklaşımla bakıp bu tezleri yıllara göre dağılımına, enstitü türüne, üniversiteye, tez türüne, tez konularına ve üzerine en çok çalışılan eserlerin türe göre sınıflandırma yapmak ve bu sınıflandırma çerçevesinde değerlendirmede bulunmak hedeflenmiştir. Bu yüzden de araştırma soruları şu şekilde belirlenmiştir:

1. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserleri üzerine hazırlanmış lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı ve lisansüstü eğitim seviyelerine göre dağılımı nasıldır?
2. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserleri üzerine hazırlanmış lisansüstü tezlerin enstitüye göre dağılımı nasıldır?
3. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserleri üzerine hazırlanmış lisansüstü tezlerin hazırlandıkları üniversitelere göre dağılımı nasıldır?

4. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserleri üzerine hazırlanmış lisansüstü tezlerin en çok üzerinde durdukları eserlerin tür dağılımı nasıldır?
5. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserleri üzerine hazırlanmış yüksek lisans tezlerin konusuna ve yıllara göre dağılımı nasıldır?
6. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserleri üzerine hazırlanmış doktora tezlerin konusuna ve yıllara göre dağılımı nasıldır?

Yapılacak olan bu araştırmanın neticesine Türk edebiyatının birçok yönden zenginleşmesini sağlayan Tanpınar'ın eserleri üzerine yazılan lisansüstü tezler, ilk defa bir sistematikte ele alınmış olacak ve bundan dolayı Türk dili ve edebiyatı sahasına katkı sunacağı öngörülmüştür.

Yöntem

1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışma nitel araştırma desenine uygun olarak doküman incelemesi esas alınarak hazırlanmıştır. Doküman incelemesi evrene alınan yazılı belgelerin çalışmanın hedefleri doğrultusunda içeriğinin titizlikle ve belli bir sınıflandırmaya tabi tutularak yapılan bir yöntemdir (Wach, 2013). Doküman analizi basılmış veyahut elektronik ortamda yayımlanmış tüm belgeleri inceleyerek belirli çerçevelerde değerlendirmeye tabi tutulan sistematik bir yaklaşım sergilemeyi gerektiren bir yöntemdir. Ele alınan çalışmayla ilgili anlam kurma, anlayış geliştirmek için incelenmiş veriler üzerinde yorumlama gerektiren bir yöntemdir (Corbin & Strauss, 2008). Bu anlayışla beraber çalışmanın hedefi doğrultusunda bu teknik kullanılarak araştırmanın verileri ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini YÖK'ün Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanından ulaşılan "Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserleri üzerine yazılan lisansüstü (yüksek lisans/doktora) tezler" oluşturmaktadır. Evren olarak seçilen bu veri tabanında son 22 yıldaki (2000 - 2022) konuyla ilgili yazılan lisansüstü tezler, araştırmanın örneklemine oluşturmaktadır. Bununla birlikte bu veri tabanında örnekleme dâhil edilen 125 lisansüstü tez çalışmanın konusunu oluşturmuştur.

3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmaya konu olan Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserleri üzerine yazılan 125 lisansüstü tez, YÖK'ün Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanından elde edilmiştir. Çalışmanın geçerliliği ve güvenilirliği için yalnızca yazarları tarafından erişim izni sağlanan tezler inceleme alanına dâhil edilmiştir. Bunun için 2000 - 2022 yılları arasında erişim izni sağlanmayan 7 yüksek lisans tezi ile 1 doktora tezi çalışmaya dâhil edilmemiştir. Doküman araştırması neticesinde elde edilen veriler öncelikle bilgisayar ortamına aktarılarak her biri numaralandırıldıktan sonra hem yüksek lisans tezleri hem de doktora tezleri için ayrı ayrı dosyalanmıştır. Daha sonra bu tezlerin araştırmanın amacı doğrultusunda ele alınması için Türkçe eğitimi alanında en az iki uzmanın görüşlerine başvurularak aşağıda belirlenen temalar, düzenlenme aşamasından geçirilerek çalışmanın kapsam geçerliliği arttırılmak

istenmiştir. Verilerin objektif sonuçlar vermesi için içerik analizi tekniğinden faydalanmıştır. İçerik analizi; nesnel, ölçülmeye müsait, kanıtlanabilir bilgilere ulaşmak için dokümanlar, metinler ve belgeler gibi birçok farklı yapıdaki materyali belirli kurallar çerçevesinde (örnekleme, kodlama, sınıflandırma vs.) analiz yapmayı hedefleyen nitel araştırma yöntemleri arasında yer alan bir tekniktir (Metin ve Ünal, 2022). Böylece incelemeye tabi tutulan lisansüstü tezler içerik analizi kullanılarak belirli temalar altında kodlanmıştır. Bu tema ve kodların oluşturulmasında tezlerin içerik yapısı dikkate alınarak oluşturulmuştur. Buna göre incelenen tezler "Yıllara Göre Dağılımı", "Enstitüye Göre Dağılımı", "Hazırladıkları Üniversitelere Göre Dağılımı", "En Çok Üzerinde Durdukları Eserlerin Tür Dağılımı", "Yüksek Lisans Tezlerin Konusuna ve Yıllara Göre Dağılımı", "Doktora Tezlerin Konusuna ve Yıllara Göre Dağılımı" şeklinde ele alınmıştır. Oluşturulan bu temaların analiz sürecinde frekans ve yüzde analizleri esas alınıp gerekli tablolar kullanılarak değerlendirilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde araştırma kapsamında örnekleme dâhil edilen 2000 – 2022 yılları arasında Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserleri üzerine yazılan lisansüstü tezlerin, araştırmanın amacı doğrultusunda oluşturulan sorular yardımıyla bulguları tespit edilmiş ve gerekli tablolar kullanılarak değerlendirmeler yapılmıştır.

1. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserleri üzerine hazırlanmış lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı ve lisansüstü eğitim seviyelerine göre dağılımı nasıldır?

Sayfa | 356

Tablo 1. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Eserleri Üzerine Hazırlanmış Lisansüstü Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı ve Lisansüstü Eğitim Seviyelerine Göre Dağılımı

Yıllar	Tez Türü					
	Yüksek Lisans		Doktora		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
2000-2003	2	1,85	-	0,00	2	1,6
2004-2007	15	13,88	1	5,88	16	12,8
2008-2011	15	13,88	5	29,41	20	16
2012-2015	18	16,66	2	11,76	20	16
2016-2019	37	34,25	5	29,41	42	33,6
2020-2022	21	19,44	4	23,52	25	20
Toplam	108	100	17	100	125	100

Tablo 1'de yer alan ifadelerle göre, araştırmaya konu olan lisansüstü tezler her dört yıllık zaman dilimlerinde verilmiştir. Bu zaman aralıklarına bakıldığında lisansüstü tezlerin büyük bir kısmını (108 tane = %86,4) yüksek lisans tezleri oluşturmaktadır. Bunun yanında doktora tezlerinin oranı (17 tane = %13,6) ise

yüksek lisans tezlerine göre daha azdır. Lisansüstü tezlerin hazırlanış yıllarına göre oluşan dağılımda %33,6 oranıyla en çok tezin 2016-2019 yılları arasında hazırlandığı görülürken %1,6 oranla en düşük tezin 2000-2003 yılları arasında olduğu görülmektedir. Tanpınar'ın eserleri üzerine yazılmış tezlerde yıllara göre değişen artışlar yaşansa da bu artışların düzenli olmadığı, bazı yıl aralıklarında düşüş olduğu açıkça anlaşılmaktadır. Bu durumun temel etkeni olarak sanatçının eserleri üzerinde çokça çalışma olduğu yorumu yapılabilir.

2. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserleri üzerine hazırlanmış lisansüstü tezlerin enstitüye göre dağılımı nasıldır?

Tablo 2. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserleri üzerine hazırlanmış lisansüstü tezlerin enstitüye göre dağılımı

Yıllar	Enstitü Türü											
	Sosyal		Eğitim		Fen		Türkiyat		Göç Ens.		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
2000-2003	2	1,8	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1,6
2004-2007	13	12,2	-	-	-	-	3	60	-	-	16	12,8
2008-2011	19	17,9	1	8,3	-	-	-	-	-	-	20	16
2012-2015	19	17,9	1	8,3	-	-	-	-	-	-	20	16
2016-2019	35	33,0	6	50	1	100	1	20	-	-	43	34,4
2020-2022	18	16,9	4	33,3	-	-	1	20	1	100	24	19,2
Toplam	106	100	12	100	1	100	5	100	1	100	125	100

Tablo 2'de yer alan ifadelerle göre, Tanpınar'ın eserleri üzerine yazılmış tezler en fazla (106 tane = %84,8) sosyal bilimler enstitüsü bünyesinde hazırlanmıştır. Bununla birlikte en az oranla (1tane = %0,8) göç enstitüsü görülmektedir. Sosyal bilimler enstitüsü bünyesinde hazırlanan tezlerin ağırlıklı olarak hazırlandığı tarihler 2016-2019 arası olmuştur. Sosyal bilimler enstitüsünden sonra en fazla tezlerin hazırlandığı enstitü (12 tane = %9,6) eğitim bilimleri olmuştur. Eğitim bilimleri enstitüsünün bünyesinde hazırlanan tezlerin en sık olduğu aralık da aynı şekilde 2016-2019 olmuştur. En az tezin hazırlandığı göç enstitüsünde sadece 2020-2022 arasında bir tez hazırlandığı için geriye kalan tarih aralıklarında böyle bir durum söz konusu değildir. Her dört yıllık bir zaman dilimi göz önüne alınarak elde edilen verilerde tezlerin hazırlanışlarında düzenli bir artış olmadığı bazı zaman dilimlerinde artış, bazı zaman dilimlerinde azalış ve bazılarında ise sabit kaldığı görülmüştür.

3. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserleri üzerine hazırlanmış lisansüstü tezlerin hazırlandıkları üniversitelere göre dağılımı nasıldır?

Tablo 3. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserleri üzerine hazırlanmış lisansüstü tezlerin hazırlandıkları üniversitelere göre dağılımı

Lisansüstü Tezler Üniversite	Yüksek Lisans		Toplam	
	Doktora	f	%	
Adnan Menderes Üniversitesi	2	-	2	1,6
Ankara Üniversitesi	3	2	5	4
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	1	-	1	0,8
Afyon Kocatepe Üniversitesi	1	-	1	0,8
Atatürk Üniversitesi	1	1	2	1,6
Balıkesir Üniversitesi	2	1	3	2,4
Boğaziçi Üniversitesi	2	2	4	3,2
Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	1	-	1	0,8
Bilkent Üniversitesi	1	-	1	0,8
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi	1	-	1	0,8
Celal Bayar Üniversitesi	-	1	1	0,8
Cumhuriyet Üniversitesi	2	-	2	1,6
Dicle Üniversitesi	1	-	1	0,8
Dokuz Eylül Üniversitesi	2	-	2	1,6
Dumlupınar Üniversitesi	1	-	1	0,8
Düzce Üniversitesi	1	-	1	0,8
Ege Üniversitesi	1	1	2	1,6
Erciyes Üniversitesi	5	-	5	4
Erzurum Teknik Üniversitesi	1	-	1	0,8
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi	1	-	1	0,8
Eskişehir Anadolu Üniversitesi	2	-	2	1,6
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	1	1	2	1,6
Fatih Sultan Mehmet Vakfı Üniversitesi	3	-	3	2,4
Fatih Üniversitesi	2	1	3	2,4

Fırat Üniversitesi	1	-	1	0,8
Gaziantep Üniversitesi	1	-	1	0,8
Gazi Üniversitesi	8	1	9	7,2
Hacettepe Üniversitesi	2	1	3	2,4
İnönü Üniversitesi	-	1	1	0,8
İstanbul Arel Üniversitesi	2	-	2	1,6
İstanbul Aydın Üniversitesi	1	-	1	0,8
İstanbul Bilgi Üniversitesi	2	-	2	1,6
İstanbul Kültür Üniversitesi	2	-	2	1,6
İstanbul Medeniyet Üniversitesi	1	-	1	0,8
İstanbul Okan Üniversitesi	1	-	1	0,8
İstanbul Şehir Üniversitesi	1	-	1	0,8
İstanbul Teknik Üniversitesi	2	-	2	1,6
İstanbul Üniversitesi	9	1	10	8
İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi	1	-	1	0,8
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	1	-	1	0,8
Karadeniz Teknik Üniversitesi	1	-	1	0,8
Kırıkkale Üniversitesi	3	-	3	2,4
Marmara Üniversitesi	4	2	6	4,8
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi	-	1	1	0,8
Muğla Sıtkı Koçman Üniversite	1	-	2	1,6
On Dokuz Mayıs Üniversitesi	3	-	3	2,4
Ordu Üniversitesi	2	-	2	1,6
Orta Doğu Teknik Üniversitesi	1	-	1	0,8
Pamukkale Üniversitesi	2	-	2	1,6
Sakarya Üniversitesi	5	-	5	4
Süleyman Demirel Üniversitesi	1	-	1	0,8
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	3	-	3	2,4
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi	1	-	1	0,8

Uşak Üniversitesi	2	-	2	1,6
Yeditepe Üniversitesi	1	-	1	0,8
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	5	-	5	4
Toplam	108	17	125	100

Tablo 3'te yer alan ifadelerle göre, Tanpınar'ın eserleri üzerine yazılmış tezlerin en fazla kısmını (10 tane = %8) İstanbul Üniversitesi oluşturmuştur. İstanbul Üniversitesi'ni sırasıyla Gazi Üniversitesi (9 tane = %7,2), Marmara Üniversitesi (6 tane = %4,8), Ankara Üniversitesi (5 tane = %4), Erciyes Üniversitesi (5 tane = %4), Sakarya Üniversitesi (5 tane = %4), Yüzüncü Yıl Üniversitesi (5 tane = %4), Boğaziçi Üniversitesi (4 tane = %3,2) takip etmektedir. Bununla beraber bu üniversiteler arasında en çok teze sahip olan İstanbul Üniversitesi ile ikinci, üçüncü ve dördüncü olarak onu takip eden Gazi Üniversitesi, Marmara Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi'nin ağırlıklı olarak yüksek lisans tezi barındırıp doktora tezine sadece 1-2 arasında değişen rakamlarla yer vermesi dikkate değerdir. Boğaziçi Üniversitesinde bu durum her ikisi için de eşit olmakla beraber Erciyes, Sakarya, Yüzüncü Yıl Üniversitesileri hiç doktora tezine yer vermemiştir. Hiç yüksek lisans tezine yer vermeyen Celal Bayar Üniversitesi, İnönü Üniversitesi ve Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi birer doktora tezi hazırlatan üniversiteler oldukları için konuyla ilgili doktora düzeyindeki çalışmaların literatürlüğünü genişletirken sadece yüksek lisans tezlerine yer veren Adnan Menderes, Ankara Hacı Bayram, Afyon Kocatepe, Bilecik Şeyh Edebali, Bilkent Bolu Abant İzzet Baysal Cumhuriyet Dicle Dokuz Eylül Dumlupınar Düzce Erciyes, Erzurum Teknik, Erzincan Binali Yıldırım, Eskişehir Anadolu, Fatih Sultan Mehmet Vakfı, Fırat, Gaziantep, İstanbul Arel, İstanbul Aydın, İstanbul Bilgi, İstanbul Kültür, İstanbul Medeniyet, İstanbul Okan, İstanbul Şehir, İstanbul Teknik, İstanbul 29 Mayıs, Kahramanmaraş Sütçü İmam, Karadeniz Teknik, Kırıkkale, Muğla Sıtkı Koçman, On Dokuz Mayıs, Ordu, Orta Doğu Teknik, Pamukkale, Sakarya, Süleyman Demirel, Tokat Gaziosmanpaşa, TOBB Ekonomi ve Teknoloji, Uşak, Yeditepe, Yüzüncü Yıl üniversiteleri Tanpınar'ın eserleriyle ilgili doktora düzeyinde bir tez çalışması yaptırmamıştır.

Ayrıca her birinin %2,4 oranı olduğu Balıkesir, Fatih Sultan Mehmet Vakfı, Fatih, Hacettepe, Kırıkkale, On Dokuz Mayıs, Tokat Gaziosmanpaşa üniversiteleri; her birinin %1,6 oranı olduğu Adnan Menderes, Atatürk, Cumhuriyet, Dokuz Eylül, Ege, Eskişehir Anadolu, Eskişehir Osmangazi, İstanbul Arel, İstanbul Bilgi, İstanbul Kültür, İstanbul Teknik, Muğla Sıtkı Koçman, Ordu, Pamukkale, Uşak üniversiteleri ve her birinin %0,8 oranı olduğu Ankara Hacı Bayram Veli, Afyon Kocatepe, Bilecik Şeyh Edebali, Bilkent, Bolu Abant İzzet Baysal, Celal Bayar, Dicle, Dumlupınar, Düzce, Erzurum Teknik, Erzincan Binali Yıldırım, Fırat, Gaziantep, İnönü, İstanbul Aydın, İstanbul Medeniyet, İstanbul Okan, İstanbul Şehir, İstanbul 29 Mayıs, Kahramanmaraş Sütçü İmam, Karadeniz Teknik, Mimar Sinan Güzel Sanatlar, Orta Doğu Teknik, Süleyman Demirel, TOBB Ekonomi ve Teknoloji, Yeditepe üniversiteleri Tanpınar'ın eseri üzerinde lisansüstü çalışma yaptıran en az orana sahip üniversitelerdir.

4. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserleri üzerine hazırlanmış lisansüstü tezlerin en çok üzerinde durdukları eserlerin tür dağılımı nasıldır?

Tablo 4. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserleri üzerine hazırlanmış yüksek lisans tezlerin en çok üzerinde durdukları eserlerin tür dağılımı

Yüksek Lisans Tezleri														
Yıllar														
	2000- 2003	2004- 2007	2008- 2011	2012- 2015	2016- 2019	2020- 2022	Toplam							
Tür	f	%	f	%	f	%	f	%						
Duygu, Coşku														
İfade Eden Türler	-	-	1	7,6	-	-	1	5,8	2	5,4	-	-	4	3,8
Anlatmaya														
Dayalı Türler	1	50	10	76,9	11	78,5	13	76,4	32	86,4	18	90	85	82,5
Öğretici														
Nitelikteki Türler	1	50	2	15,3	3	21,4	3	17,6	3	8,1	2	10	14	13,5
Toplam	2	100	13	100	14	100	17	100	37	100	20	100	103	100

Tablo 4'te yer alan ifadelerle göre, Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserleri üzerine hazırlanmış yüksek lisans tezlerinin en fazla üzerinde durdukları eserlerin tür dağılımında ilk sırada %82,5 (85 tane) oranıyla "Anlatmaya Dayalı Edebî Türler" başlığı yer almaktadır. İkinci sırada ise %13,5 (14 tane) oranıyla " Öğretici Nitelikteki Türler" başlığı takip etmektedir. En az paya sahip olan" Duygu ve Coşkuyu İfade Eden Türler" başlığı %3,8 (4 tane) oranıyla en az paya sahip olarak tabloda görülmektedir. İlgili türler başlığında ortaya koyulan yüksek lisans tez çalışmalarının en sık olduğu tarih aralığı %35,9 (37 tane) oranı ile 2016-2019 aralığıdır. En az çalışmanın yapıldığı tarih aralığı ise %1,9 (2 tane) oranıyla 2000-2003 aralığıdır. Elde edilen bu verilerden anlatmaya dayalı edebî türlerin diğer iki türe göre daha sıklıkla tercih edilmesi, sanatçının bu türdeki eserlerinin edebiyat sahasına koyduğu farklı nitelikler olabildiği gibi konu bazında da araştırmacılara geniş çerçeve sunduğu için bu tür kapsamına giren eserler daha çok çalışma konusu olmuş yorumu yapılabilir.

Tablo 5. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserleri üzerine hazırlanmış doktora tezlerin en çok üzerinde durdukları eserlerin tür dağılımı

Doktora Tezleri							
Yıllar							

	2000- 2003	2004- 2007	2008- 2011	2012- 2015	2016- 2019	2020- 2022	Toplam
Tür	f %	f %	f %	f %	f %	f %	f %
Duygu, Coşku							
İfade Eden Türler	- -	- -	- -	- -	- -	- -	0 0
Anlatmaya							
Dayalı Türler	- -	1 100	4 80	1 50	4 100	3 75	13 81,2
Öğretici							
Nitelikteki Türler	- -	- -	1 20	1 50	- -	1 25	3 18,7
Toplam	0 0	1 100	5 100	2 100	4 100	4 100	16 100

Tablo 5'te yer alan ifadelerle göre, Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserleri üzerine hazırlanmış doktora tezlerinin en çok üzerinde durdukları eserlerin tür dağılımında ilk sırada %81,2 (13 tane) oranıyla "Anlatmaya Dayalı Edebî Türler" başlığı yer almaktadır. İkinci sırada ise %18,7 (3 tane) oranıyla " Öğretici Nitelikteki Türler" başlığı takip etmektedir. Bunun yanında "Duygu ve Coşkuyu İfade Eden Türler" başlığında hiçbir doktora tez çalışması yer almamıştır. Ayrıca ilgili türler başlığında ortaya koyulan doktora tez çalışmalarının en sık olduğu tarih aralığı %29,4 (5 tane) oranı ile 2008-2011 aralığıdır. En az çalışmanın yapıldığı tarih aralığı ise %5,8 (1 tane) oranıyla 2004-2007 aralığıdır. 2016-2019 arasında yapılan çalışma sayısı 2020-2022 yılları arasında yapılan çalışma sayısı eşittir. Bununla birlikte 2000-2003 yılları ile 2004-2007 yılları arasında herhangi bir doktora tez çalışmasına konu olan hiçbir türün olmadığı da görülmektedir.

5. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserleri üzerine hazırlanmış yüksek lisans tezlerin konusuna ve yıllara göre dağılımı nasıldır?

Tablo 6. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserleri üzerine hazırlanmış yüksek lisans tezlerin konusuna ve yıllara göre dağılımı

Konu	2000- 2003	2004- 2007	2008- 2011	2012- 2015	2016- 2019	2020- 2022	Toplam
	f	f	f	f	f	f	f %

Eserlerdeki Dil									
Bilgisel Yapı ve									
Unsurların	-	3	1	2	9	4	19	17,5	
Belirlenmesi									
Eserlerin Söz									
Varlığı	-	1	3	2	2	-	8	7,4	
Kapsamında									
İncelenmesi									
Eserlerdeki Tip									
ve Karakterlerin	-	3	3	1	5	4	16	14,8	
Tahlili Üzerine									
İnceleme									
Çeşitli Kavramlar									
Üzerinden Tasvir	-	-	-	-	2	1	3	2,7	
Sanatını İnceleme									
Eserlerde Batılılaşma									
Ekseninde Oluşan									
Modernleşme ile									
Toplumdaki Sosyal,	1	-	-	3	-	4	8	7,4	
Bireysel Değişim									
ve Bunalım									
Sanatçının Fikir ve									
Düşünce Yapısı									
Üzerine Yapılan	-	2	2	4	3	3	14	12,9	
İnceleme									
Sanatçının Dil,									
Üslup ve Anlatıcıya									
Bakışı Üzerine	-	1	1	-	1	-	3	2,7	
İnceleme									
Sanatçının Güzel									
Sanatlara Bakışı									
Üzerine İnceleme	1	1	-	2	2	1	7	6,4	

Eserlerin Çevirisinden									
Kaynaklı Oluşan									
Ortak ve Ortak									
Olmayan Yansımalar	-	-	-	-	4	-	4	3,7	
Üzerine İnceleme									
Eserlerin Farklı									
Sanatçıların									
Eserleriyle									
Karşılaştırması									
Sonucu Oluşan	-	2	2	5	6	1	16	14,8	
Ortak Öğelerin									
İncelenmesi									
Eserlerde Yer Alan									
Figürler Üzerine									
İnceleme	-	1	3	1	3	2	10	9,2	
Toplam	2	14	15	20	37	20	100	100	

Tablo 6'da yer alan ifadelerle göre, Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserleri üzerine hazırlanmış yüksek lisans tezlerin konusuna ve yıllara göre dağılımında en çok paya %17,5 (19 tane) oranla "Eserlerdeki Dil Bilgisel Yapı ve Unsurların Belirlenmesi" konulu tez çalışmaları olduğu görülmektedir. Bu konuyu sırasıyla %14,8 (16 tane) oranla "Eserlerdeki Tip ve Karakterlerin Tahlili Üzerine İnceleme" ile "Eserlerin Farklı Sanatçıların Eserleriyle Karşılaştırması Sonucu Oluşan Ortak Öğelerin İncelenmesi", %12,9 (14 tane) oranla "Sanatçının Fikir ve Düşünce Yapısı Üzerine Yapılan İnceleme" %9,2 (10 tane) oranla "Eserlerde Yer Alan Figürler Üzerine İnceleme", %7,4 (8 tane) "Eserlerin Söz Varlığı Kapsamında İncelenmesi ile "Eserlerde Batılılaşma Ekseninde Oluşan Modernleşme ile Toplumdaki Sosyal, Bireysel Değişim ve Bunalım Etkisinin Belirlenmesi", %6,4 (7 tane) oranıyla "Sanatçının Güzel Sanatlara Bakışı Üzerine İnceleme" konuları takip etmektedir. Az bir paya sahip olan %3,7 (4 tane) oranla "Eserlerin Çevirisinden Kaynaklı Oluşan Ortak ve Ortak Olmayan Yansımalar Üzerine İnceleme" konulu çalışmadan sonra eşit bir dağılım gösteren (3 tane = %2,7) "Çeşitli Kavramlar Üzerinden Tasvir Sanatının Eserlerdeki Görünümünü İnceleme" ile "Sanatçının Dil, Üslup ve Anlatıcıya Bakışı Üzerine İnceleme" konulu çalışmalar en az paya sahip olunan yüksek lisans tez çalışma konuları olarak tabloda kendine yer bulmuştur.

6. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserleri üzerine hazırlanmış doktora tezlerin konusuna ve yıllara göre dağılımı nasıldır?

Tablo 7. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserleri üzerine hazırlanmış doktora tezlerin konusuna ve yıllara göre dağılımı

Doktora Tezlerinin Yıllara Göre Dağılımı

Konu							Toplam	
	2000- 2003	2004- 2007	2008- 2011	2012- 2015	2016- 2019	2020- 2022	f	%
Eserlerdeki Dil								
Bilgisel Yapı ve								
Unsurların	-	-	-	-	-	-	0	0
Belirlenmesi								
Eserlerin Söz								
Varlığı	-	-	1	-	-	-	1	5,8
Kapsamında								
İncelenmesi								
Eserlerdeki Tip								
ve Karakterlerin	-	1	-	-	-	1	2	11,7
Tahlili Üzerine								
İnceleme								
Çeşitli Kavramlar								
Üzerinden Tasvir	-	-	-	-	1	1	2	11,7
Sanatını İnceleme								
Eserlerde Batılılaşma								
Ekseninde Oluşan								
Modernleşme ile								
Toplumdaki Sosyal,	-	-	1	-	-	1	2	11,7
Bireysel Değişim								
ve Bunalım								
Sanatçının Fikir ve								
Düşünce Yapısı								
Üzerine Yapılan	-	-	-	-	1	1	2	11,7
İnceleme								
Sanatçının Dil,								
Üslup ve Anlatıcıya								
Bakışı Üzerine	-	-	1	-	-	-	1	5,8
İnceleme								
Sanatçının Güzel								
Sanatlara Bakışı								
Üzerine İnceleme	-	-	-	-	-	-	0	0

Eserlerin Çevirisinden Kaynaklı Oluşan Ortak ve Ortak Olmayan Yansımalar Üzerine İnceleme	-	-	1	-	-	-	1	5,8
Eserlerin Farklı Sanatçıların Eserleriyle Karşılaştırması Sonucu Oluşan Ortak Öğelerin İncelenmesi	-	-	1	2	2	-	5	29,4
Eserlerde Yer Alan Figürler Üzerine İnceleme	-	-	-	-	2	-	1	5,8
Toplam	0	1	5	2	5	4	17	100

Tablo 7’de yer alan ifadelerle göre, Ahmet Hamdi Tanpınar’ın eserleri üzerine hazırlanmış doktora tezlerin konusuna ve yıllara göre dağılımında en çok paya %29,4 (5 tane) oranla “Eserlerin Farklı Sanatçıların Eserleriyle Karşılaştırması Sonucu Oluşan Ortak Öğelerin İncelenmesi” konulu doktora tez çalışmaları olduğu görülmektedir. Bunu ikinci olarak takip eden %11,7 (2 tane) oranla “Eserlerdeki Tip ve Karakterlerin Tahlili Üzerine İnceleme”, “Çeşitli Kavramlar Üzerinden Tasvir Sanatının Eserlerdeki Görünümünü İnceleme”, “Eserlerde Batılılaşma Ekseninde Oluşan Modernleşme ile Toplumdaki Sosyal, Bireysel Değişim ve Bunalım Etkisinin Belirlenmesi”, “Sanatçının Fikir ve Düşünce Yapısı Üzerine Yapılan İnceleme” konulu çalışmalar olmuştur. Ayrıca %5,8 (1 tane) oranıyla “Eserlerin Söz Varlığı Kapsamında İncelenmesi”, “Sanatçının Dil, Üslup ve Anlatıcıya Bakışı Üzerine İnceleme”, “Eserlerin Çevirisinden Kaynaklı Oluşan Ortak ve Ortak Olmayan Yansımalar Üzerine İnceleme”, “Eserlerde Yer Alan Figürler Üzerine İnceleme” konulu çalışmalar en az paya sahip iken “Eserlerdeki Dil Bilgisel Yapı ve Unsurların Belirlenmesi”, “Sanatçının Güzel Sanatlara Bakışı Üzerine İnceleme” konulu tezler üzerine çalışılmamıştır.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Tanpınar’ın eserleri üzerine yazılmış lisansüstü tezlerin yıllara ve tez türüne göre dağılımına bakıldığında tezlerin çoğunluğu yüksek lisans düzeyinde (108 tane = %86,4) olduğu görülmektedir. Bunun yanında doktora tezleri (17 tane = %13,6) daha az oranla karşımıza çıkmaktadır. Yapılan çalışmanın sonucunda ortaya çıkan istatistiksel verilerin Tanpınar’ın Türk edebiyatı sahasındaki eserlerinin önemi birçok araştırmacının gözünden kaçmadığı ve üzerinde çalışılması gereken bir şahsiyet olduğunu göstermektedir.

Lisansüstü tezlerin hazırlanış yıllarına göre oluşan dağılımda en fazla tezin 2016-2019 yılları arasında (37 tane = %33,6) hazırlandığı görülürken en az tezin 2000-2003 yılları arasında (2 tane = %1,6) olduğu görülmektedir. 2000 yılından 2022 yılına kadarki zaman dilimlerinin her dört yılında hem yüksek lisans düzeyinde hem de doktora düzeyinde (sadece 2000-2003 yılları arasında doktora tez çalışması yok) tez çalışmalarına yer verilmesi Tanpınar'ın edebiyat sahasında ne kadar önemli bir şahsiyet olduğunun bir diğer göstergesidir.

Eserlerin çoğunluğu sosyal bilimler enstitüsü (106 tane = %84,8) bünyesinde hazırlanırken onu ikinci sırada takip eden eğitim bilimleri enstitüsü (12 tane = %9,6) olmuştur. Sosyal bilimler enstitüsü bünyesinde hazırlanan yüksek lisans tezlerin artış oranı incelendiğinde 2008-2011 yılları ile 2012-2015 yıllarında aynı oranda (19 tane = %17,9) artmıştır. 2016-2019 yılları arasında ise en yüksek artışın (35 tane = %33,0) olduğu görülmüştür.

Tanpınar'ın eserleri üzerine yazılmış lisansüstü tezlerin en fazla kısmını (10 tane = %8) İstanbul Üniversitesi oluşturmuştur. İstanbul Üniversitesi'ni sırasıyla Gazi Üniversitesi (9 tane = %7,2), Marmara Üniversitesi (6 tane = %4,8), Ankara Üniversitesi (5 tane = %4), Erciyes Üniversitesi (5 tane = %4), Sakarya Üniversitesi (5 tane = %4), Yüzüncü Yıl Üniversitesi (5 tane = %4), Boğaziçi Üniversitesi (4 tane = %3,2) takip etmektedir. Tanpınar'ın eserleri üzerine yapılan bu çalışmaların oranının toplamı %39,2' ye denk gelmektedir. Bundan da anlaşılacağı üzere bu oran çalışmaların büyük bir kısmını oluşturmaktadır.

Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserleri üzerine hazırlanmış yüksek lisans tezlerinin en çok üzerinde durdukları eserlerin tür dağılımında ilk sırada %82,5 (85 tane) oranıyla "Anlatmaya Dayalı Edebî Türler" başlığı yer almaktadır. Türk edebiyat sahasında bir sanatçı mutlaka bir yönüyle her zaman daha fazla ön plana çıkar. Tanpınar kendini şair olarak tanımlasa da onun roman, hikâye gibi anlatma esasına dayalı türlerdeki başarısı yapılan lisansüstü tez çalışmalarına daha çok konu olmuştur. Nitekim şairlik yönünü oluşturan şiirleri en az paya sahip olan "Duygu ve Coşkuyu İfade Eden Türler" başlığı altında %3,8 (4 tane) oranıyla en az paya sahip olarak tespit edilmiştir.

Tanpınar'ın eserleri üzerine yapılmış yüksek lisans düzeyindeki tez çalışmalarının konusu ve yıllara göre dağılımında en fazla payın %17,5 (19 tane) oranla "Eserlerdeki Dil Bilgisel Yapı ve Unsurların Belirlenmesi" konusudur. Bununla birlikte az bir paya sahip olan %3,7 (4 tane) oranla "Eserlerin Çevirisinden Kaynaklı Oluşan Ortak ve Ortak Olmayan Yansımalar Üzerine İnceleme" konulu çalışmadan sonra eşit bir dağılım gösteren (3 tane = %2,7) "Çeşitli Kavramlar Üzerinden Tasvir Sanatının Eserlerdeki Görünümünü İnceleme" ile "Sanatçının Dil, Üslup ve Anlatıcıya Bakışı Üzerine İnceleme" konulu çalışmalar en az paya sahip olunan yüksek lisans tez çalışma konuları olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tanpınar'ın eserleri üzerine hazırlanmış doktora tezlerin konusuna ve yıllara göre dağılımında en çok paya %29,4 (5 tane) oranla "Eserlerin Farklı Sanatçıların Eserleriyle Karşılaştırması Sonucu Oluşan Ortak Öğelerin İncelenmesi" konusu sahiptir. Bunu ikinci olarak takip eden %11,7 (2 tane) oranla "Eserlerdeki Tip ve

Karakterlerin Tahlili Üzerine İnceleme", "Çeşitli Kavramlar Üzerinden Tasvir Sanatının Eserlerdeki Görünümünü İnceleme", "Eserlerde Batılılaşma Ekseninde Oluşan Modernleşme ile Toplumdaki Sosyal, Bireysel Değişim ve Bunalım Etkisinin Belirlenmesi", "Sanatçının Fikir ve Düşünce Yapısı Üzerine Yapılan İnceleme" konulu çalışmalar olmuştur. Bunun yanında "Eserlerdeki Dil Bilgisel Yapı ve Unsurların Belirlenmesi", "Sanatçının Güzel Sanatlara Bakışı Üzerine İnceleme" konulu tezler üzerine herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Çalışmada elde edilen sonuçlardan hareketle şu önerilerde bulunulabilir:

Niceliksel olarak elde edilen verilerden hareketle Tanpınar'ın eserlerinden daha çok anlatma esasına dayalı türler, araştırmacılar tarafından kullanıldığı için geri planda kalan diğer türlerde keşfedilmeyen birçok değişken çalışmalarda kullanılabilir. Çünkü şairin bilgilendirici veya şiir türündeki eserleri birçok sanatçıya göre üzerinde çalışılacak yapıya sahiptir.

Şiirde mükemmeli aramayı hedefleyen şairin birçok şiiri incelemeye değerdir. Bunun üzerine yapılacak daha fazla bilimsel çalışmalar, Şairin şiirlerini daha değerli hâle getirebilir ve bu şiirlerden birkaçı ortaokul ve liselerde okutulan ders kitaplarına eklenip bireylerde estetik zevk uyandırılabilir.

KAYNAKÇA

- Afat, T. (2005). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Hikâyelerine Yapısalcı Bir Yaklaşım Unsurları. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 186382.
- Ahmet Hamdi, T. (2005). *Edebiyat Üzerine Makaleler*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Akkan, N. (2016). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Roman Kahramanlarında Kaçış ve Sığınma. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 443152.
- Aksoy, E. (2005). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Eserlerinde Halk Bilimi Unsurları. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 186387.
- Aksu, N. (2019). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Saatleri Ayarlama Enstitüsü'nde Cümle Tipleri. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 542656.
- Akşehirlioğlu, M. (2020). Ahmet Hamdi Tanpınar ve Edebiyat Tarihi. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 659765.
- Algül, N. (2001). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Yazılarında İstanbul'daki Mimarlık Yapıtlarının Değerlendirilmesi. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 122679.
- Alıcı, Y. (2018). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Roman ve Öykülerinde Bedensel ve Ruhsal Hastalıklar Üzerine Bir İnceleme. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 501952.
- Altunoğlu, Ö. (2019). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Hikâyelerinde Söz Dizimi İncelemesi. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 565161.
- Aslan, H. (2020). Öykünün Hafızası: Ahmet Hamdi Tanpınar ve Oğuz Atay'ın Hikâyelerinde Hatırlama Biçimleri. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 626591.
- Aslan, M. (2012). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Erzurumlu Tahsin Adlı Öyküsünde Söz Dizimi. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 328737.
- Apaydın, Ü. (2006). Ahmet Hamdi Tanpınar ve Nurettin Topçu'nun Eserlerinin Kültür ve Uygarlık Kavramları Açısından Karşılaştırılması. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 190641.
- Atik, E. (2021). 'Kendini Yapmak': Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Romanlarında Erkeklik Temsilleri. (Doktora Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 699263.

- Aydan Satar, N. (2014). Günlük Beni'nin Sesi: Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Günlüğünde Kişilik İnşası ve 'Kanon Tanpınar'a Etkisi. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 361941
- Aydın, Ş. (2004). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın 'Saatleri Ayarlama Enstitüsü' Adlı Romanındaki Fiil ve Sıfat Fiil Gruplarının İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 147031.
- Ayhan, E. (2011). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın 'Abdullah Efendi'nin Rüyalari' Hikâyesinde Ulusal Alegori. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 289350.
- Bal, İ. (2013). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Saatleri Ayarlama Enstitüsü Adlı Romanında Zaman-Kimlik ve Dönüşüm. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 344397.
- Baş, F. S. (2019). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Romanlarındaki Zarflar Üzerine Bir İnceleme. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 589926.
- Bayındır, T. (2010). Ölüm Karşısında Ahmet Hamdi Tanpınar. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 261377.
- Bayın, E. (2019). Ahmet Hamdi Tanpınar, Cemil Meriç ve Oğuz Atay'ın Günlüklerinde Meseleler. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 601518.
- Bayrak Akyıldız, H. (2008). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Roman Tekniği. (Doktora Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 250184.
- Bayram, A. (2018). Aldous Huxley'nin Point Counter Point ve Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Saatleri Ayarlama Enstitüsü Eserlerinin Menippusçu Hiciv Geleneği Açısından Karşılaştırmalı İncelemesi. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 531089.
- Bozan, R. (2018). Yahya Kemal Beyatlı ve Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Şiirlerinde Zaman Estetiği. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 498712.
- Bozkurt, S. (2019). Ahmet Hamdi Tanpınar Romanlarında İstanbul'da Gündelik Hayat. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 547370.
- Büyükbayram, Ş. (2019). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın 'Huzur', 'Saatler Ayarlama Enstitüsü' ve 'Beş Şehir' adlı kitaplarında kavramlaştırma. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 599624.
- Büyükcamlar, A. Ç. (2021). Modernleşme, Hafıza, Kimlik Kavramları Ekseninde Tanpınar ve Pamuk Romanlarında Mimarî. (Doktora Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 715756.
- Can, C. (2021). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın 'Sahnenin Dışındakiler' Adlı Romanında Cümle Tipleri. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 631411.
- Cellat, M. (2011). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Günlüğünden ve Mektuplarından Hareketle Psikolojisi. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 287974.
- Corbin, J. & Strauss, A. (2008). *Basics of Qualitative Research: Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory*, Thousand Oaks: Sage.
- Çalan, İ. (2017). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Eserlerinde Rüya ve Müzik. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 474277.
- Çankaya, E. (2015). Yahya Kemal Beyatlı ve Ahmet Hamdi Tanpınar'ın İstanbul Temsillerindeki Muhafazârlık ve Nostalji Yansımaları. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 399994.
- Çıkla, M. (2021). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Romanlarında İnsan. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 704552.
- Çil, M. (2021). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Hikâye ve Romanlarında Kötülük Olgusu. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 703409.
- Çınar Boy, Z. (2020). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Hikâyelerinde Duygu. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 620893.
- Dalkılıç, T. (2019). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Mahur Beste, Sahnenin Dışındakiler ve Huzur Romanlarında Kronotop. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 556271.

- Demir, S. (2014). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Huzur Romanında Söz Dizimi. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 366584.
- Demir, A. (2005). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın 'Huzur' Romanında Sözdizimi İncelemesi. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 188268.
- Demir, K. (2019). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Romanlarında Özel Adlar. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 594745.
- Dilara Antike, A. (2017). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Romanlarında Psikolojik Tipler. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 480435.
- Demirkol Ertürk, Ş. (2010). Şehir ve Çevirmenleri Ahmet Hamdi Tanpınar'ın ve Orhan Pamuk'un Edebî Anlatılarında, Türkçe, İngilizce ve Fransızca Dillerinde, İstanbul'un Çevirisinin Metonimik Yönleri ve Kırılımları. (Doktora Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 271195.
- Demir, Z. (2021). Gelenek, Modernleşme ve Din Ekseninde Ahmet Hamdi Tanpınar'ın 'Huzur' ve 'Saatleri Ayarlama Enstitüsü' Romanlarında Toplumsal Değişimin Doğası. (Doktora Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 698092.
- Dinler, S. (2018). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Eserlerinde Şehir Kültürü. (Doktora Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 526213.
- Direk, N. (2021). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Mektup, Makale ve Ders Notlarında Estetik Eğitiminin İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 705665.
- Doğan, M. N. (2018). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Huzur Adlı Romanının Göstergibilimsel Çözümlemesi. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 505280.
- Dolgun, Ş. Z. (2018). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Saatleri Ayarlama Enstitüsü Adlı Eserinin Arapçaya Çevirisindeki Kültürel Öğelerin Hedef Odaklı Kuram Işığında İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 528819.
- Duran, F. (2019). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın 'Abdullah Efendi'nin Rüyalari' İsimli Eserinde Kelime Grupları. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 584702.
- Düzdağ, M. A. (2014). The Diaries Of Virginia Woolf and Ahmet Hamdi Tanpınar: Culture And Disillusionment. (Doktora Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 368032.
- Emir İlhan, M. (2016). Yazılı Kültür Bağlamında Hatırlama ve Kültürel Bellek: Örnek Bir Okuma Olarak Ahmet Hamdi Tanpınar. (Doktora Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 457627.
- Erdoğan, L. (2009). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Roman ve Hikâyelerinde Din ve Toplum İlişkisi. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 257741.
- Gaddar, Z. (2008). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın 'Huzur' Romanında Ad ve Eylem Öbeklerinde Niteleyiciler. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 219347.
- Galata, M. (2015). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Eserlerinde Mitolojik Unsurlar. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 398196.
- Gökçeoğlu, E. (2019). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Saatleri Ayarlama Enstitüsü Adlı Eserinin İngilizce Çevirilerinde Kültürel Öğelerin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 553034.
- Göncü, M. (2017). Korkunun Edebî Görüntüleri/ Peyami Safa, Ahmet Hamdi Tanpınar, Oğuz Atay'ın Roman ve Hikâyelerinde Entelektüelin Korkuları. (Doktora Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 464655.
- Güç, H. (2013). Cumhuriyet Dönemi Türk Şairlerinin Mektuplarındaki Edebî Poetikalar: Ahmet Hamdi Tanpınar, Cahit Sıtkı Tarancı, Behçet Necatigil. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 353383.
- Güler, D. (2021). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Saatleri Ayarlama Enstitüsü Romanında 'Aydınlanmanın Diyalektiği'. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 706620.
- Gürer, H. K. (2019). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Romanlarında Eşya. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 548219.

- Hakyememoğlu, M. (2019). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Romanlarında Anlatıcının Konumu ve İşlevi. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 585173.
- Hanifi Yanar, M. (2022). Ahmet Hamdi Tanpınar'da Kent ve Mekân Poetikası. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 694203.
- Havuz, Ş. (2019). Marcel Proust'tan Ahmet Hamdi Tanpınar'a Bellek Yansımaları: Swann'ların Tarafından Huzur'a Yolculuk. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 544741.
- İslâm Ansiklopedisi*, TDV Yay. 39. Cilt s. 567-570.
- Kaleli, P. (2015). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Romanlarında Kadın ve Kadın Eğitimi Üzerine Bir Araştırma. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 418030.
- Kaliç, S. (2012). *Tarihe adını yazdıran 100 büyük romancı*, Maya Yayınları.
- Kaplan, A. (202). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Romanlarında Bağlaçlar. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 731253.
- Karabayır, Ç. (2016). Kültür Spesifik Çeviri İncelemesi: Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Huzur Romanının Karşılaştırmalı Analizi. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 438250.
- Karadikme, A. (2006). İroni Kavramı ve Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Eserlerinde İroni. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 188938.
- Karçığa, S. (2009). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Eserlerinde İroni. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 262912.
- Katipoğlu, N. (2022). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Eleştiri Anlayışı. (Doktora Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 727079.
- Kaya, B. (2018). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Huzur Adlı Romanının İngilizce Tercümesi Üzerine Bir Vaka İncelemesi. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 502750.
- Kaya, N. (2013). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Eserlerinde Dört Unsur: Ateş-Hava-Su- Toprak. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 332460.
- Korkmaz, E. (2015). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Hikâye ve Romanlarında Duyuların Yansıması. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 413998.
- Kozanoğlu Akın, A. G. (2020). Ahmet Hamdi Tanpınar'da Mesuliyet Fikri. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 616552.
- Kurt, Ç. (2022). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Eserlerinde Aforizmalar. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 766512.
- Kuşdemir, A. (2009). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Huzur Romanında Dil ve Üslup. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 261376.
- Leblebici, M. (2019). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Şiirlerinin Arketipsel Eleştiri Yöntemiyle Tahlili. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 535544.
- Machi, M. (2008). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Eserlerinde Geçen Edebiyat Terimleri ve Kavramları. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 262957
- Mahmud Çelenk, A. (2020). Ahmet Hamdi Tanpınar Romanlarında Türk Modernleşmesi ve Merkez-Çevre İlişkisi. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 688908
- Metin, O., & Ünal, Ş. (2022). İçerik analizi tekniği: İletişim bilimlerinde ve sosyolojide doktora tezlerinde kullanımı. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(Özel Sayı 2), 273-294.
- Onaran, Z. (2011). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Romanlarının Söz Varlığı. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 296204.
- Öncü, A. (2015). Değerler Eğitimi Bağlamında Ahmet Hamdi Tanpınar ve Oğuz Atay'da Değerler. (Doktora Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 385657
- Önen, E. E. (2010). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Eserlerinde Hayat ve Ölüm Kavramları. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 263305.

- Öner, E. (2019). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Sahnenin Dışındakiler ile Aydaki Kadın Romanlarının Karşılaştırmalı Söz Dizimi Çalışması. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 581564.
- Öner, H. (2004). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Eserlerinde İş ve Çalışma. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 148739
- Özbek, E. E. (2006). İmkânsız Bütünlük Arayışları: Marcel Proust'un Kayıp Zamanın İzinde ve Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Huzur Romanlarında Zaman, Bellek ve Aradalık. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 188481
- Özcan, S. (2010). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Huzur Adlı Eserinde Sıradışı Benzetmeler (Özgün Metaforlar). (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 271287.
- Özdiç, F. (2004). Muhafazakâr Düşünce ve Ahmet Hamdi Tanpınar. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 147147.
- Özgür, N. (2010). Modernleşme ve Aydın Kavramları Çerçevesinde Edebiyat Bağlamında Aykırı Eserler Veren Romancı/Aydınlar: Ahmet Hamdi Tanpınar, Yusuf Atılgan, Oğuz Atay. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 288069.
- Özer, B. (2009). Türk Modernleşmesi ve Ahmet Hamdi Tanpınar. (Doktora Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 241430.
- Özsümbül, E. (2020). Ahmet Hamdi Tanpınar Düşüncesinde Kültürel Kimlik 'Mahur Beste' Romanı Örneği. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 634195.
- Öztaş, Z. (2003). Türk Modernleşmesi ve Ahmet Hamdi Tanpınar. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 127768.
- Özyiğit Genç, S. (2019) Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Roman ve Hikâyelerinde Ayna Motifi. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 592522.
- Pelvanoğlu, E. (2006). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Şiir Eleştirisinde Avrupa Merkezlilik. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 187521.
- Samsakçı, M. (2005). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Eserlerinde Güzel Sanatlar. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 214137.
- Sancı Uzun, D. (2010). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın? Saatleri Ayarlama Enstitüsü? Adlı Eserinin Sözvarlığı ve Eserin Sözcükbilim Açısından İncelenmesi. (Doktora Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 263941.
- Sezen, H. (2014). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Huzur ile Marcel Proust'un Kayıp Zamanın İzinde Swannların Tarafı Romanlarının Karşılaştırılması. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 358608.
- Sezgin, E. (2015). Ahmet Hamdi Tanpınar ve Türk Modernliği: Tanpınar'ın Romanlarında Modernlik, Zaman ve Mekân. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 413776.
- Sönmez, K. (2022). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Eserlerinde Delilik: Foucault'cu Bir Yaklaşım. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 738964.
- Sürücü, G. (2015). Ahmet Hamdi Tanpınar ve Marcel Proust'ta Zaman. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 391576.
- Süzer, H. (2016). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın 'Saatleri Ayarlama Enstitüsü' Romanının Söz Dizimi Bakımından İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 445769.
- Şahincan Yılmaz, Z. (2019). Yazar İmgesi ve Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Huzur ve Saatleri Ayarlama Enstitüsü Romanlarının Kaynak ve Erek Kültürde Alımlanışı. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 579929.
- Şahin, Ö. (2019). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın 'Sahnenin Dışındakiler Adlı Eseri Üzerinde Cümle Bilgisi İncelemesi. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 556296.
- Şahin, İ. (2011). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Romanlarında Yabancılaşma. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 330929.

- Şahin Gümüş, S. (2005). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Hikâye ve Romanlarında Oyun. (Doktora Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 209732.
- Şahin, Ö. (2017). Türk Romanında Kültürel Dönüşüm ve Eşya (Ahmet Midhat, Hâlit Ziya ve Ahmet Hamdi Tanpınar Örnekleri). (Doktora Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 469400.
- Şarkışla, M. (2018). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Huzur Romanında Musiki. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 530456.
- Şenol, D. (2005). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Hikâye ve Romanlarında Kadın. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 146271.
- Şenyıldız, Ö. (2009). Ahmet Hamdi Tanpınar ve Eduardo Mendoza'da Mekândan Öte Şehirler: Huzur'un İstanbul'u ile Mucizeler Kenti'nin Barcelona'sı. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 262856.
- Şerefoğlu, Z. K. (2005). Sosyal Kimlikleri Açısından Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Roman Kahramanları. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 215025.
- Şerif Eskin, M (2012). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Eserleri ve Estetiğinde Bergson Felsefesinin İzdüşümleri ve Kurucu Rolü. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 328550.
- Tanrıkulu, L. (2010). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın 'Huzur' Romanının Almanca Çevirisi ('Seelenfrieden') Örneğinde Edebî Çeviri Eleştirisi. (Doktora Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 279801.
- Türkişlamoğlu, E. (2014). Türk Siyasi Düşünce Hayatında Ahmet Hamdi Tanpınar ve Romanlarına Bakış. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 381812.
- Ulus, M. Ş. (2019). Edebiyat Eğitimsi Olarak Ahmet Hamdi Tanpınar. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 552203.
- Uysal, A. (2007). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın 'Edebiyat Üzerine Makaleler'inde Kelime Grupları ve Söz Varlığı. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 210420.
- Varhan, C. (2019). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın 'Sahnenin Dışındakiler' Adlı Romanının Söz Dizimi Bakımından İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 553617.
- Wach, E. (2023). Learning About Qualitative Document Analysis. *Ids Practice Paper In Brief*, 13.
- Yalçın, M. (2017). Henry James ve Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Uzun Hikâyelerinde Anlatıbilimsel Bir Unsur Olarak Yüzleşme. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 475597.
- Yalvarı, C. (2015). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Romanlarında İdeoloji. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 632359.
- Yavaş, Ö. (2018). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Üçleme (Mahur Beste-Huzur-Sahnenin Dışındakiler) Romanlarındaki Son Çekim Edatlarının İşlevsel Bakımdan İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 498750.
- Yavuz, H. (2019). Deneyimin Sınırına Yaklaşmak: Ahmet Hamdi Tanpınar ve Zaven Biberyan'da Hafıza ve Hayal Gücü. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 599414.
- Yazıcı, S. (2022). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Öykülerinde Erkeklik Biçimleri. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 757534.
- Yeşil, F. (2015). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Şiirlerinde İmaj Türleri. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 395162.
- Yıldırım, B. (2014). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Edebî Eleştirilerinde Kişiler Sözlüğü. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 357770.
- Yıldırım, M. (2021). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Mahur Beste ve Sahnenin Dışındakiler Romanlarında Dolaylı Tümleci Oluşturan Kelime Grupları ve Özellikleri. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 702410.

- Yıldız, H. H. (2004). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın 'Mahur Beste' Adlı Romanındaki Fiiller. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 146160.
- Yılmaz Çebini, B. (2017). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Romanlarında Simge. (Doktora Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 469684.
- Yılmaz, Z. (2010). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın '19'uncu Asır Türk Edebiyatı' Adlı Kitabının Söz Varlığı. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 273157.
- Yoksul, U. (2021). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın kurmaca eserlerinde biyografik yansımalar. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 687135.
- Yücel, A. G. (2017). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Şehir İmgesi ve Beş Şehir Kitabı, İstanbul Bölümü Üzerinden İçerik Analizi Örneği. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 467077.
- Yüksel, A. (2020). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Mahur Beste Adlı Eserinde Bağdaşıklık. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 652846.
- Yürüklü, H. (2022). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Saatleri Ayarlama Enstitüsü ile Thomas Bernhard'ın Kireç Ocağı ve Bitik Adam Eserlerinde Karşılaştırmalı Olarak Birey ve Toplum Eleştirisi. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 738513.
- Zerkinli, H. (2021). Modern Mit ve Toplumsal Mutabakatın Katmanları Bağlamında Mitleştirme: Ahmet Hamdi Tanpınar Örneği. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 963609.
- Zeyrek, S. (2019). Türkiye'nin Modernleşme Sürecinde Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Romanlarında İroni. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 555670.

GENİŞLETİLMİŞ ÖZET: Modern Türk edebiyatında birçok yönüyle bilinen Tanpınar, ortaya koyduğu eserler vasıtasıyla edebiyatta derin izler bırakan Cumhuriyet Dönemi önemli şahsiyetlerden biridir. Tanpınar; şairliğiyle, yazarlığıyla, edebiyat tarihçiliği ve edebiyat tenkitçiliğiyle tanınmış ve bu nitelikler düzleminde çeşitli başarılı eserler ortaya koymuştur. Onun eserleriyle yarattığı bu başarı, birçok araştırmaya konu olmasını sağlamış ve literatürde genişçe yer bulmasının yolunu açmıştır. Bu çalışmanın amacı da Tanpınar'ın eserleri üzerine 2000 - 2022 yılları arasında yazılmış lisansüstü tezlere meta-analiz bir yaklaşımla bakıp bu tezlerin yıllara göre dağılımına, enstitü türüne, üniversiteye, tez türüne, tez konularına ve üzerine en çok çalışılan eserlerin türlere göre sınıflandırmasını yapmak ve bu sınıflandırma çerçevesinde değerlendirmede bulunmaktadır. Çalışmada nitel araştırma türüne uygun olarak doküman incelemesi kullanılmıştır. Araştırmanın veri toplama sürecinde araştırmaya konu olan Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserleri üzerine yazılan 125 lisansüstü tez, YÖK'ün Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanından elde edilmiştir. Çalışmanın geçerliliği ve güvenilirliği için yalnızca yazarları tarafından erişim izni sağlanan tezler inceleme alanına dâhil edilmiştir. Bunun için 2000 - 2022 yılları arasında erişim izni sağlanmayan 7 yüksek lisans tezi ile 1 doktora tezi çalışmaya dâhil edilmemiştir. Doküman araştırması neticesinde elde edilen veriler öncelikle bilgisayar ortamına aktarılarak her biri numaralandırıldıktan sonra hem yüksek lisans tezleri hem de doktora tezleri için ayrı ayrı dosyalandırılmıştır. Daha sonra bu tezlerin araştırmanın amacı doğrultusunda yürütülmesi için Türkçe eğitimi alanında en az iki uzmanın görüşlerine başvurularak aşağıda belirlenen temalar düzenlenme aşamasından geçirilerek çalışmanın kapsam geçerliliği artırılmak istenmiştir. Verilerin objektif sonuçlar vermesi için içerik analizi tekniğinden faydalanılmıştır. Araştırma kapsamında örnekleme dâhil edilen 2000 - 2022 yılları arasında Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserleri üzerine yazılan lisansüstü tezlerin, araştırmanın amacı doğrultusunda oluşturulan sorular yardımıyla bulguları tespit edilmiş ve gerekli tablolar kullanılarak değerlendirmeler yapılmıştır. Tanpınar'ın eserleri üzerine yazılmış lisansüstü tezlerin yıllara ve tez türüne göre dağılımında ortaya çıkan sonuçların çerçevesine bakıldığında tezlerin çoğunluğunun yüksek lisans düzeyinde (108 tane = %86,4) olduğu saptanmıştır. Bunun yanında doktora tezleri (17 tane = %13,6) daha az oranla karşımıza çıkmaktadır. Lisansüstü tezlerin hazırlanış yıllarına göre oluşan dağılımda en çok tezin 2016-2019 yılları arasında (37 tane = %33,6) hazırlandığı görülürken en az tezin 2000-2003 yılları arasında (2 tane = %1,6) olduğu görülmektedir. Tanpınar'ın eserleri üzerine yazılmış eserlerin

çoğunluğu sosyal bilimler enstitüsü (106 tane = %84,8) başta olmak üzere eğitim bilimleri enstitüsü (12 tane = %9,6) bünyelerinde ele alındığı istatistiği ortaya çıkarılmıştır. Sosyal bilimler enstitüsü bünyesinde hazırlanan yüksek lisans tezlerin artış oranı incelendiğinde 2008-2011 yılları ile 2012-2015 yıllarında aynı oranda (19 tane = %17,9) artmıştır. 2016-2019 yılları arasında ise en yüksek artışın (35 tane = %33,0) olduğu görülmüştür. Tanpınar'ın eserleri üzerine yazılmış lisansüstü tezlerin en fazla kısmını (10 tane = %8) İstanbul Üniversitesi oluşturmuştur. İstanbul Üniversitesi'ni sırasıyla Gazi Üniversitesi (9 tane = %7,2), Marmara Üniversitesi (6 tane = %4,8), Ankara Üniversitesi (5 tane = %4), Erciyes Üniversitesi (5 tane = %4), Sakarya Üniversitesi (5 tane = %4), Yüzüncü Yıl Üniversitesi (5 tane = %4), Boğaziçi Üniversitesi (4 tane = %3,2) takip etmektedir. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserleri üzerine hazırlanmış yüksek lisans tezlerinin en çok üzerinde durdukları eserlerin tür dağılımında ilk sırada %82,5 (85 tane) oranıyla "Anlatmaya Dayalı Edebî Türler" başlığı yer almaktadır. Türk edebiyat sahasında bir sanatçı mutlaka bir yönüyle her zaman daha fazla ön plana çıkar. Tanpınar, kendini şair olarak tanımlasa da onun roman, hikâye gibi anlatma esdasına dayalı türlerdeki başarısı yapılan lisansüstü tez çalışmalarına daha çok konu olmuştur. Nitekim şairlik yönünü oluşturan şiirleri en az paya sahip olan "Duygu ve Coşkuyu İfade Eden Türler" başlığı altında %3,8 (4 tane) oranıyla en az paya sahip olarak tespit edilmiştir. Ayrıca çalışmaların tek tek incelemesi sonucunda yapılan tür kategorisinde bazı çalışmaların belirli bir şekilde bir kategoriye girmediğini, sanatçının eserleri üzerine yazılmış yüksek lisans tezlerden 2000-2003 yılları arası hariç diğer bütün yıllarda bütün türleri kapsayıcı çalışmaların olduğu, doktora tez çalışmalarında ise sadece 2016-2019 yılları arasında bir çalışmanın bütün türleri kapsayıcı nitelikte olduğu görülmüştür. Tanpınar'ın eserleri üzerine yapılmış yüksek lisans düzeyindeki tez çalışmalarının konusu ve yıllara göre dağılımına bakıldığında en fazla payın %17,5 (19 tane) oranla "Eserlerdeki Dil Bilgisel Yapı ve Unsurların Belirlenmesi" konulu tez çalışmaları olduğu görülmektedir. Bununla birlikte az bir paya sahip olan %3,7 (4 tane) oranla "Eserlerin Çevirisinden Kaynaklı Oluşan Ortak ve Ortak Olmayan Yansımalar Üzerine İnceleme" konulu çalışmadan sonra eşit bir dağılım gösteren (3 tane = %2,7) "Çeşitli Kavramlar Üzerinden Tasvir Sanatının Eserlerdeki Görünümünü İnceleme" ile "Sanatçının Dil, Üslup ve Anlatıcıya Bakışı Üzerine İnceleme" konulu çalışmalar en az paya sahip olunan yüksek lisans tez çalışma konuları olarak karşımıza çıkmaktadır. Tanpınar'ın eserleri üzerine hazırlanmış doktora tezlerin konusuna ve yıllara göre dağılımında en çok paya %29,4 (5 tane) oranla "Eserlerin Farklı Sanatçıların Eserleriyle Karşılaştırması Sonucu Oluşan Ortak Öğelerin İncelenmesi" konulu doktora tez çalışmaları olduğu görülmektedir. Bunu ikinci olarak takip eden %11,7 (2 tane) oranla "Eserlerdeki Tip ve Karakterlerin Tahlili Üzerine İnceleme", "Çeşitli Kavramlar Üzerinden Tasvir Sanatının Eserlerdeki Görünümünü İnceleme", "Eserlerde Batılılaşma Ekseninde Oluşan Modernleşme ile Toplumdaki Sosyal, Bireysel Değişim ve Bunalım Etkisinin Belirlenmesi", "Sanatçının Fikir ve Düşünce Yapısı Üzerine Yapılan İnceleme" konulu çalışmalardır.

EXTENDED ABSTRACT: Tanpınar, who is known in many aspects of modern Turkish literature, is one of the important figures of the Republican Era who left deep traces in literature with his works. Known as a poet, writer, literary historian and literary critic, Tanpınar has authored many successful works at the level of these qualities. This success of his works has made him the subject of many researches and paved the way for him to find a wide place in literature. The aim of this study is to look at the postgraduate theses written on Tanpınar's works between 2000 and 2022 with a meta-analysis approach and to make a classification according to the distribution of these theses according to years, institute type, university, thesis type, thesis topics and the most studied works and to make an evaluation within the framework of this classification. Document analysis was used in the study in accordance with the qualitative research type. In the data collection process of the study, 125 postgraduate theses written on the works of Ahmet Hamdi Tanpınar, which are the subject of the study, were obtained from the National Thesis Centre Database of YÖK. For the validity and reliability of the study, only the theses for which access permission was provided by the authors were included in the examination area. For this reason, 7 master's theses and 1 doctoral thesis that were not provided access permission between 2000 and 2022 were not included in the study. The data obtained as

a result of the document research were first transferred to the computer environment and each of them was numbered and filed separately for both master's theses and doctoral theses. Then, in order to carry out these theses in line with the purpose of the research, the scope validity of the study was aimed to be increased by applying the opinions of at least two experts in the field of Turkish education and organising the themes determined below. Content analysis technique was used to provide objective results. The findings of the postgraduate theses written on Ahmet Hamdi Tanpınar's works between 2000 and 2022, which were included in the sampling within the scope of the research, were determined with the help of the questions formed in line with the aim of the research and evaluations were made using the necessary tables. When the results of the distribution of postgraduate theses on Tanpınar's works according to years and thesis type are analysed, it is determined that the majority of the theses are at master's level (108 theses = 86.4%). In addition, doctoral theses (17 theses = 13,6%) appear with a lower rate. In the distribution of postgraduate theses according to the years of preparation, it is seen that the most theses were prepared between 2016-2019 (37 theses = 33,6%), while the least theses were prepared between 2000-2003 (2 theses = 1,6%). The majority of the theses on Tanpınar's works were written in the institute of social sciences (106 theses = 84,8%) and in the institute of educational sciences (12 theses = 9,6%). When the increase rate of master's theses prepared within the institute of social sciences is examined, it increased at the same rate (19 theses = 17.9%) between 2008-2011 and 2012-2015. Between 2016-2019, the highest increase was observed (35 theses = 33.0%). The highest number of postgraduate theses on Tanpınar's works (10 theses = 8%) were written at Istanbul University. Istanbul University is followed by Gazi University (9 theses = 7,2%), Marmara University (6 theses = 4,8%), Ankara University (5 theses = 4%), Erciyes University (5 theses = 4%), Sakarya University (5 theses = 4%), Yüzüncü Yıl University (5 theses = 4%), Boğaziçi University (4 theses = 3,2%). In the distribution of the genres of the most emphasised works in the master's theses on Ahmet Hamdi Tanpınar's works, the title "Narrative Based Literary Genres" ranks first with 82.5% (85 theses). In the field of Turkish literature, an artist is always more prominent with one aspect. Although Tanpınar defines himself as a poet, his success in narrative-based genres such as novels and stories has been the subject of more graduate thesis studies. As a matter of fact, his poems, which constitute his poetry aspect, were found to have the least share with a rate of 3,8% (4) under the title of "Genres Expressing Emotion and Enthusiasm". In addition, as a result of the individual examination of the studies, it was seen that some studies did not fall into a certain category in the genre category, that there were studies covering all genres in all years except 2000-2003 among the master's theses written on the works of the artist, and that only one study between 2016-2019 was inclusive of all genres in doctoral thesis studies. When we look at the distribution of master's thesis studies on Tanpınar's works according to the subject and years, it is seen that the highest share is 17.5% (19 theses) on "Determination of Grammatical Structure and Elements in the Works". However, after the study on "Investigation on Common and Non-Common Reflections arising from the Translation of the Works" with a rate of 3,7% (4), which has a small share, the studies on "Investigating the Appearance of the Art of Depiction in the Works through Various Concepts" and "Investigation on the Artist's View of Language, Style and Narrator", which show an equal distribution (3 = 2,7%), are the subjects of master's thesis studies with the smallest share. In the distribution of doctoral theses prepared on Tanpınar's works according to the subject and years, it is seen that the doctoral thesis studies on "Investigation of the Common Elements Resulting from the Comparison of the Works with the Works of Different Artists" with a rate of 29,4% (5) have the highest share. This is followed by 11,7% (2) studies on "Analysis of Types and Characters in the Works", "Analysis of the Appearance of the Art of Depiction in the Works through Various Concepts", "Determination of the Effect of Modernisation and Social, Individual Change and Depression in the Society on the Axis of Westernisation in the Works", "Investigation on the Idea and Thought Structure of the Artist".